

Lekcja : Świadomy wybór

Cele lekcji i kryteria sukcesu:

CEL	ODPOWIADAJĄCE CELOWI KRYTERIUM
1. Zrozumiem, dlaczego w demokratycznym państwie kluczowe jest świadome głosowanie.	Wyjaśnię, dlaczego świadome głosowanie ma podobne znaczenie do wysokiej frekwencji wyborczej. Zdaję sobie sprawę z wagi każdego głosu.
2. Poznam mechanizmy podejmowania decyzji wyborczych przez obywateli.	Potrafię wskazać, jakie mechanizmy wpływają na nasze decyzje wyborcze.
3. Będę potrafił/potrafiła powiedzieć, jakie kryteria są dla mnie najważniejsze przy wyborze kandydatów i kandydatek.	Potrafię posłużyć się poznanym na lekcji modelem eksperymentów poznawczych i samodzielnie je przeprowadzać.

Czas trwania: 45 min.

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie, zadanie *pytania kluczowego*, przedstawienie celów (5 min)

Prowadzący/a¹: Istnieją różne kontrowersyjne stwierdzenia na temat polityki. Często słyszymy je na ulicy, w Internecie, telewizji: „politycy robią ludziom wodę z mózgu”, „politycy chcą się tylko dorwać do koryta”... Takie podejście często powoduje, że odwracamy się od polityki. Szczególnie młode osoby niechętnie idą do urny wyborczej i w zdecydowanej większości nie ufają politykom. Ograniczone zaufanie do polityków jest podejściem racjonalnym, ale nie powinno powodować rezygnacji z udziału w najważniejszym święcie demokracji – wyborach. Dlatego zamiast drwić spróbujmy zrozumieć, na czym polega świadomy wybór, który musimy podjąć, kiedy trafiają do nas informacje od polityków.

Przedstaw uczniom i uczennicom cele i kryteria z tabeli zamieszczonej na początku scenariusza.

¹ Do poprowadzenia takiej lekcji zachęcamy nie tylko nauczycieli/ki ale także samych uczniów i uczennice.

Zadanie 1 - Analiza przekazu wyborczego (10 min)

Zaprezentuj klasie spoty kandydatów z kampanii prezydenckiej z 2005 roku. Niezależnie od swoich przekonań politycznych niech każdy uczeń i uczennica wynotuje po dwóch stronach kartki elementy przekazu, które są:

- a) informacjami (dane, fakty)
- b) opiniami, komentarzami lub zabiegami marketingowymi.

Niech uczniowie i uczennice zwrócą uwagę czy wszystkie informacje zawarte na nagraniu mają związek z wyborami i polityką. Czy informacje dotyczące rodziny kandydata powinny mieć wpływ na wybór przy urnie? Jakie emocje i obawy próbują wywołać spoty? Jakie konkrety są w nich zawarte? Poproś uczniów i uczennice o podzielenie się ich obserwacjami na forum.

Link do filmu: <https://opolityce.ceo.org.pl/wp-content/uploads/sites/13/2023/09/spoty-wyborcze-2005.mp4>

(warto wyświetlić film przynajmniej 2 razy)

Zadanie 2 – Rozmowa kwalifikacyjna (15 min)

Zadaj klasie pytanie: Gdybyście byli pracodawcami, czego chcielibyście się dowiedzieć o osobie, którą mielibyście zatrudnić? Uczniowie i uczennice mogą wymyślić sobie konkretny zawód. Niech w parach przygotują trzy pytania, które zadaliby kandydatowi na rozmowie kwalifikacyjnej. Zbierz przygotowane przez pary pytania i zapisz je na tablicy w kolumnie PRACOWNIK w formie haseł, np. doświadczenia zawodowe, różnorodność wykonywanych wcześniej zadań, wykształcenie, znajomość języków obcych, umiejętność pracy w grupie itd.

Zapytaj klasę, czy są jakieś inne cechy dobrego pracownika, których brakuje na tablicy. Możesz użyć pytań naprowadzających, które zwrócą uwagę na takie elementy jak prawdomówność, zaufanie do danej osoby, motywacja i zaangażowanie. Zwróć uwagę, że w demokracji urzędnicy i politycy to osoby, które jako społeczeństwo wybieramy do pracy dla nas przez kolejne kilka lat. Kampania to rozmowa kwalifikacyjna, a głosowanie - moment podjęcia decyzji o wyborze najlepszej naszym zdaniem osoby.

Na tablicy obok pierwszej kolumny dodaj drugą - zatytułowaną POLITYK, i do każdego z elementów opisujących pracownika przyporządkowuj razem z uczniami element ważny przy wyborze polityka – to może być po prostu powtórzenie tych elementów (np. w wypadku znajomości języków obcych) lub ich adaptacja (np. doświadczenie polityczne zamiast doświadczenia zawodowego). Na tym etapie należy zapytać grupę, czy jakieś inne cechy są ważne dla polityka - może to być na przykład charyzma, autorytet wśród obywateli (w tym tych niezgadzających się z nim/nią), zdolność koalicyjna, program (tego elementu nie może zabraknąć!) itp.

Na zakończenie podziel zapisane elementy na trzy grupy: przygotowanie kandydata do pełnienia funkcji, program kandydata, zaufanie do kandydata - aby uczniowie mieli jasno przedstawione podstawowe zagadnienia związane ze świadomym głosowaniem.

Zadanie 3 – Czym jest świadome głosowanie? (15 min)

Zapisz na tablicy hasło „świadome głosowanie” i zdefiniuj je jako „wybór kandydatki lub kandydata, którego program jest spójny z naszymi poglądami, który jest naszym zdaniem dobrze przygotowany do pełnienia funkcji, o którą się ubiega, i któremu ufamy”.

Podziel klasę na grupy (ok. czteroosobowe) i rozdaj uczniom po egzemplarzu karty pracy (**załącznik 1**), na której jest polecenie do wykonania. Daj uczniom czas na wypełnienie karty pracy.

***Podpowiedzi dla osoby prowadzącej (do załącznika 1, litera b):** obserwacja debaty z udziałem kandydatów/kandydatek, udział w spotkaniu z kandydatem/kandydatką, obejrzenie spotu wyborczego, obejrzenie billboardu, lektura programu wyborczego, lektura strony internetowej kandydata/kandydatki, analiza życiorysu kandydata/kandydatki, śledzenie profilu kandydata/kandydatki w portalach społecznościowych, lektura wywiadu z kandydatem/kandydatką, lektura komentarzy publicystów i publicystek z prasy lub Internetu, analiza kariery politycznej kandydatki/kandydata.

Zapytaj grupy, jakie sposoby zdobywania informacji wydają im się po tym ćwiczeniu najbardziej przydatne (z których można pozyskać najwięcej przydatnych informacji). W podsumowaniu:

- wypisz na tablicy wnioski z pracy w grupach;
- zwróć też uwagę na potrzebę krytycznego podejścia do tych informacji (każdy prezentuje się na rozmowie z jak najlepszej perspektywy; w czasie kampanii część polityków i publicystów może chcieć zaszkodzić innym) i sprawdzania ich w kilku źródłach;
- poinformuj o istnieniu dwóch narzędzi internetowych, które mogą w tym pomóc: *Latarnik Wyborczy* (www.latarnikwyborczy.pl) i *Mam prawo wiedzieć* (www.mamprawowiedziec.pl);
- zwróć uwagę na konsekwencje głosowania „w ciemno” na popieraną partię. Aby podjąć decyzję świadomie należy sprawdzić jacy politycy kandydują w danych wyborach – przypomnij, że w wyborach parlamentarnych głosuje się na osobę, nie na partię.

Praca domowa

1. Wybierz jedną osobę kandydującą w nadchodzących wyborach i zdobądź o nim/o niej informacje, które wymieniliście w tabeli (załącznik 1).

lub

2. Wypełnij *Latarnika Wyborczego* (www.latarnikwyborczy.pl) i zobacz jakie poglądy reprezentują dane komitety. Opowiedz na kolejnych zajęciach o tym, jakie stanowiska najbardziej Cię zaskoczyły.

Załącznik 1.

KARTA PRACY

Waszym zdaniem jest:

- a) zapisanie czterech kwestii programowych, które są waszym zdaniem istotne dla oceny zgodności programu kandydata z waszymi poglądami (np. pomysły na rozwiązanie problemu z drogimi cenami mieszkań i ich najmu, propozycje zmian w edukacji, podejście do aborcji, stosunek do kryzysu klimatycznego i transformacji energetycznej, liberalne lub lewicowe podejście do gospodarki, pomysły na reformę służby zdrowia, podejście do stosunku kościoła i państwa itp.);
- b) zastanowienie się nad tym, skąd możecie czerpać informacje pozwalające wam ocenić kandydata lub kandydatkę według tych trzech kryteriów.

Kryteria oceny kandydata/kandydatki	Możliwe źródła informacji
<i>Spójność programu z moimi poglądami</i>	
•	
•	
•	
•	
<i>Dobre przygotowanie do pełnienia funkcji</i>	
• <i>posiada umiejętności potrzebne do pełnienia funkcji;</i>	
• <i>posiada obszerną wiedzę dotyczącą sprawowania władzy;</i>	
• <i>posiada doświadczenie pracy na podobnych stanowiskach.</i>	